

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Finansministeren

Stortingets presidentskap
Ekspedisjonskontoret
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
18/1991 -

Dato
.05.2018

**Svar på skriftlig spørsmål nr. 1554 fra representanten Arild Grande -
fagforeningsfradrag**

Jeg viser til brev 11. mai 2018 fra Stortingets president, vedlagt følgende spørsmål fra stortingsrepresentanten Arild Grande:

Hva er den reelle svekkelsen av fagforeningsfradraget som følge av regjeringens politikk med å ikke justere fagforeningsfradraget i henhold til pris- og lønnsvekst fra 2013 og frem til i dag, hva vil svekkelsen være dersom regjeringen viderefører nivået uten å kompensere for pris- og lønnsvekst ut inneværende periode, og kan dette karakteriseres som en satsing for å oppnå økt organisasjonsgrad.

Begrunnelse:

Regjeringen har fryst fagforeningsfradraget på 2013-nivå. I den nye regjeringsplattformen ønsker regjeringen å fryse fradraget på 2017-nivå. Dette hevder regjeringen innebærer en opprettholdelse av fagforeningsfradraget og fremholder det som en satsing på økt organisasjonsgrad.

Svar:

Lønnstakere kan kreve fradrag for kontingent til arbeidstakerorganisasjoner dersom organisasjonen i vesentlig grad tar seg av medlemmenes lønns- og arbeidsvilkår, og organisasjonen er landsomfattende og normalt organiserer lønnstakere fra flere enn én bedrift.

I NOU 2014: 13 *Kapitalbeskatning i en internasjonal økonomi* punkt 11.3.2.5 peker Skatteutvalget på at fradrag retten innebærer en asymmetri i skattesystemet, ved at streikebidrag som arbeidstaker mottar fra sine fagorganisasjoner, ikke er skattepliktig inntekt. I tillegg dekker innbetalinger til fagforeninger delvis også private forsikringer mv., slik at det gjennom fradrag retten for fagforeningskontingenter også gis fradrag for private kostnader.

Skatteutvalget mente at det ikke foreligger noen god begrunnelse for at fagforeningskontingent skal utløse et eget fradrag, og foreslo at fradraget ble opphevet.

Slik representanten Grande peker på, er fagforeningsfradraget likevel videreført. Ifølge Jeløya-plattformen vil regjeringen videreføre fagforeningsfradraget på 2017-nivå.

Det maksimale beløpet for fradrag for fagforeningskontingent er fastsatt i skatteloven § 6-20 tredje ledd og har fra og med inntektsåret 2013 vært 3 850 kroner.

Tabellen nedenfor viser hvordan maksimalt fradrag for innbetalt fagforeningskontingent ville utviklet seg dersom det hadde blitt justert med samme prisvekst eller lønnsvekst som lagt til grunn for enkelte øvrige fradrag i proposisjonen om skatter, avgifter og toll for hvert år.

År	Prisvekst		Lønnsvekst	
	Budsjettanslag	Fradrag	Budsjettanslag	Fradrag
2013		3 850 kr		3 850 kr
2014	1,9 %*	3 923 kr	3,5 %	3 985 kr
2015	2,1 %	4 006 kr	3,3 %	4 116 kr
2016	2,5 %	4 106 kr	2,7 %	4 227 kr
2017	2,0 %	4 188 kr	2,7 %	4 342 kr
2018	1,6 %	4 255 kr	3,0 %	4 472 kr

*) For inntektsåret 2014: I Prop. 1 LS (2013–2014) ble prisveksten opprinnelig anslått til 1,6 pst. I Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014) ble dette anslaget justert til 1,9 pst. Anslaget for lønnsveksten ble ikke justert.

Jeg gjør oppmerksom på at vekstanslagene lagt til grunn i budsjettproposisjonen ikke nødvendigvis sammenfalt med det som i etterkant viste seg å bli faktisk pris- og lønnsvekst for det enkelte år.

I forbindelse med skatte- og avgiftsopplegget beregnes provenyvirkningene av foreslåtte endringer i forhold til et referansesystem, der skattereglene oppjusteres med i hovedsak anslått pris-, lønns- eller formuesvekst. Særskilte fradrag, som fradraget for fagforeningskontingent, justeres hovedsakelig med anslått konsumprisvekst i dette referansesystemet. Dersom regulering med konsumprisvekst legges til grunn for fagforeningsfradraget i perioden 2013–2018, viser tabellen ovenfor at maksimalt fradrag for fagforeningskontingent ville vært om lag 405 kroner høyere (4 255 kroner) i 2018 enn etter gjeldende skatteregler (3 850 kroner). Fradraget går til fratrukk i alminnelig inntekt. Med dagens skattesats for alminnelig inntekt på 23 pst., utgjør verdien av det høyere fradraget i overkant av 93 kroner etter skatt i 2018. Dette forutsetter at faktisk innbetalt fagforeningskontingent minst tilsvarende prisjustert nivå på maksimalt fradrag.

Til sammenligning har regjeringen lettet skattetrykket for en med industriarbeiderlønn med om lag 7 100 kroner per år i 2018 i forhold til 2013. Beregningen gjelder for en person med standardfradrag og en årslønn på om lag 477 100 kroner. Denne årslønnen tilsvarende anslaget på årslønn per årsverk i 2017 for industriarbeidere fra teknisk beregningsutvalg i NOU 2018: 8 *Grunnlaget for inntektsoppkjørene 2018*, oppjustert med en lønnsvekst på 2,8 pst. i 2018. En fagorganisert med vanlig inntekt og standardfradrag vil dermed komme godt ut med regjeringens skattepolitikk.

Representanten spør også om virkningen av å videreføre fagforeningsfradraget ut stortingsperioden.

I Meld. St. 1 (2017–2018) *Nasjonalbudsjettet 2018* er pris- og lønnsveksten i 2019 anslått til henholdsvis 1,7 og 3,0 pst. I Meld. St. 2 (2017–2018) *Revidert nasjonalbudsjett 2018* er prisveksten anslått til det samme, mens det ikke er gitt anslag på lønnsveksten i 2019. Finansdepartementet har ikke utarbeidet slike anslag for 2020 og 2021. For å kunne svare på spørsmålet, legges det her rent beregningsteknisk til grunn anslag på pris- og lønnsvekst i 2019 fra Nasjonalbudsjettet, samt Statistisk sentralbyrås siste anslag (fra mars 2018) på pris- og lønnsvekst i 2020 og 2021. Tabellen nedenfor illustrerer virkningen av pris- og lønnsjustering fra inntektsåret 2013 til og med inntektsåret 2021 med disse forutsetningene.

År	Prisvekst		Lønnsvekst	
	Forutsetning	Fradrag	Forutsetning	Fradrag
2013		3 850 kr		3 850 kr
2018	(se ovenfor)	4 255 kr	(se ovenfor)	4 472 kr
2019	1,7 %	4 327 kr	3,0 %	4 606 kr
2020	1,8 %	4 405 kr	3,7 %	4 776 kr
2021	2,0 %	4 493 kr	4,0 %	4 967 kr

Av tabellen fremgår det blant annet at maksimalt fradrag for fagforeningskontingent vil kunne være i størrelsesorden 4 493 kroner i 2021, forutsatt prisjustering fra 2013. Dette er 643 kroner høyere enn ved en nominell videreføring på 3 850 kroner. Effekten etter skatt vil være mindre og utgjøre 148 kroner i 2021 om dagens sats på alminnelig inntekt videreføres. Dette kan sammenlignes med årlig skattelettelse på om lag 7 900 kroner i 2021 i forhold til 2013 for en industriarbeider dersom dagens skattenivå videreføres, eller om lag 30 000 kroner over de fire inntektsårene fra og med 2018 til og med 2021 samlet.

Gjennom Prop. 1 LS Tillegg 1 (2013–2014) *Endring av Prop. 1 S (2013–2014) Skatter, avgifter og toll 2014* trakk regjeringen et foreliggende forslag om å oppheve daværende hjemmel for å gi dispensasjon for et vilkår om tilslutning til hovedsammenslutninger for fagforeninger opprettet etter 1. juli 1977. Regjeringen foreslo i stedet å fjerne selve vilkåret, noe som også fikk tilslutning i Stortinget. Det innebærer at muligheten til å få fradrag for kontingent til nye fagforeninger er utvidet under denne regjeringen.

Spørsmålet om organisasjonsgraden i arbeidslivet tilhører arbeids- og sosialministerens ansvarsområde. For dette temaet viser jeg til arbeids- og sosialministerens svar i den muntlige spørretimen 9. mai 2018.

Med hilsen

Siv Jensen